

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Societatea ortodoxă-națională a femeilor române din regat

de Vasile Gan, protopresb.

II.

Trec peste dispozițiile luate în statutele societății cu privire la adunarea fondurilor de cari are trebuință pentru a-și împlini misiunea frumoasă, și mă opresc la *instituițiile*, pe cari societatea, în înțelesul statutelor, are să le ridice, și la *curențele spirituale*, pe cari ea să le țină la suprafață.

După statute, societatea organizează conferențe religioase, de istorie, de literatură națională, din igienă, etc. Înființează grădini de copii, școli și internate pentru băieți și fete. Dă premii și încurajază autorii scrierilor educative și moralizatoare. Anchetează stările morale și materiale ale enoriașilor (parohienilor) și face propuneri pentru deșteptarea sentimentelor religioase-morale, în cercurile în cari acestea nu sunt deșteptate. Stabilește cauzele, pentru cari copiii români umblă la școli străine și caută să le delature. Dă serbări școlare, pe seama copiilor, cu cântări religioase, etc.

Este deci destul de larg câmpul sufletesc pe care se învârtă societatea. Pe terenele acestea, în direcțiile indicate, se lucră și la noi. Dar la noi o parte mare din lucrările acestea le sevărește însăși biserica, grație organizării pe care o are, din înțelepciunea marelui Andrei, și grație îndemmurilor actualului cap bisericesc, ale Excelenței Sale, Mitropolitului Ioan, care premerge neîntrerupt cu exemplu în sufleteșor, chiar și acum, la etatea ce trece hotarele vieții omenești.

La noi educația religioasă a tinerimei se face în școlile confesionale, cari stau (în timpul din urmă mai mult cu numele) sub autoritatea bisericăască; iar în școlile streine,

instrucția religiei o fac catihetii, instituți de biserică. La noi grădini de copii înființează tot biserica, acolo, unde poate. Producții cu copii se fac și la noi. Anchetări cu privire la moralitate dispune apoi ș-ul 23 din statutul organic să se facă și la noi, prin comitetele parohiale, datoare să supravegheze religiositatea și moralitatea credincioșilor. Iar unde îndepărtarea credincioșilor de datinele strămoșești și de legile bisericesti e prea mare, își fac datoria, cu succes, conferențele religioase ale preoției noastre, introduse de actualul cap venerat al bisericii noastre.

Alte lucrări apoi, din acelea pe cari în regat le-a luat asupra sa „Societatea ortodoxă-națională a femeilor române”, le sevărește la noi, în cadrele statutelor proprii, „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român”. Ea încă înființează școli și internate, înființează biblioteci, tipărește cărți religioase-morale, dă burse tinerilor diligenți dar săraci, premiază cărți, inițiază ținerea de conferențe pentru popor, de cuprins moral, economic, istoric, științific, etc., angajând în timpul din urmă, în scopul acesta, conferențieri speciali, profesori ambulanți. În urmă arta religioasă și profană o propagă la noi „Societatea pentru fond de teatru român”.

Cu un cuvânt, tot ce s'a obligat să facă „Societatea ortodoxă-națională a femeilor române” din regat, se face la noi de multă vreme. Și totuși societatea are *ceva* în programul ei, ce la noi încă nu se face. Societatea își estinde adevărat privilegiul și asupra acelor fii și fiice din popor, cari terminând școlile, nu se mai împărtășesc de nici o grijă, ci sunt lăsați de capul lor, dați pradă împrejurărilor și împrejurimei, din care motiv mulți din ei devin perduți pentru neam și biserică.

Societatea și-a trecut în program mântuirea acestor existențe, prin aranjarea de cursuri gratuite

pe seama lor. Dispoziția aceasta o țin eu de cea mai însemnată, și în direcția aceasta ar trebui să facem și noi ceva. Căci până sunt copiii mici, ei stau sub autoritatea părinților, au deci ca supraveghetori pe cei mai de aproape interesați de soarta lor. Când au devenit apoi bărbați și femei, și au intrat în societatea omenească și cetățenească, sunt destul de maturi, au caractere deja formate, și nu mai au lipsă de supraveghere. Dar avem motive destule de a ne teme tinerii, cari ies din școală la etatea de 14—15 ani, și cari lăsați de capul lor, necontrolați și nesupravegheați de nime, răătăcesc și se perd.

Nu știu cum e în România; dar știu că la noi țărani nu mult își mai bat capul cu copiii, cum au trecut peste 14—15 ani. Fie ei acasă, fie la străini în serviciu, sunt lăsați de capul lor. „Minte are, — zice țărânul român despre fiul său, — judece deci singur, că ce e bine și ce nu!” Dar mintea copilului e ușuratică și-l duce pe căi rele. Pe sate tineretul e foarte decăzut. La orașe poate și mai tare. De mici copiii se înglobează în păcate diferite. Nu dau nimica pe venerabilele căruntețe, ei își bat joc de ele; nu respectă cinstea părinților sufletești, și din alte păcate săvârșite ajung la boale uricioase și primejdioase.

Măsuri de îndreptare ar trebui deci să fie luate și la noi în direcția aceasta. Femeile române ortodoxe să se pună și la noi pe lucru.

Așa știu, că pe vremea marelui Șaguna s'au făcut pași pentru îngrijirea adulților. Se ținea școală cu ei. Poate pe ici pe colea, după pilda Sașilor, se mai ține și astăzi. Pe cele mai multe locuri însă, nu s'a făcut și nu se face nimica. Tinerii nostri cercetează crășmele, și iau parte la toate orgiile. Bătăile, terminate de multeori cu omor, le înscenează tinerii la crășme, și de multeori trebuie să vezi pe banca acuzaților băieți tineri, încă fără

mustață, învinuiți cu crima omorului. Și nici fetele nu sunt altfel. Pe unele locuri și ele se simțesc bine, împreună cu nevestele, în atmosfera inficiată a crășmelor, — acest morământ al poporului. O organizație deci, în scopul de a îndrepta această stare de lucruri, ne-ar prinde bine și nouă. Și ar fi bine, ca ea să nu întârzie prea mult!..

Războiul turco-italian.

După o impresurare de trei zile, italienii au ocupat capitala Tripolis. Ocuparea n'a fost tocmai sângeroasă. Garnisoana turcească a cetății abia s'a apărât, — după a treia bombardare s'a retras în interiorul țării. Dintre marinarii italieni n'a căzut nici unul, și nici n'a fost rănit nici un soldat; turcii au lăsat între zidurile întăriturilor trei morți și douăzeci de răniți. Bombardarea a făcut foarte puțină stricăciune în oraș. Corpul de armată italian, cu menirea de a ocupa provincia întreagă, va debarca în Africa pe la mijlocul lui Octombrie. Se crede, că după ocupare vor urma îndată tratativele de pace între Poartă și guvernul italian.

Răspunsul Monarhului.

Ziarul „Unirea” scrie sub titlul *Mai nou următoarele*: Dl Dr. Iuliu Maniu, directorul departământului Blaj al Asociațiunii, a primit următoarea scrisoare:

Sz. 610/1911 fősip.

Alsófehér vármegye főispánjától.

Ö császári és apostoli kir. Felsége a román irodalmi és közművelődési egyesületnek ötven éves fenállása alkalmából Balázsfalván tartott ünnepi közgyűléséből küldött távirati hódolatát legkegyelmesebben köszönettel fogadni méltoztatott.

Nagynyed, 1911 szeptember 22 én.

Szász József s. k.,
főispán.

*

FOIȘOARĂ.

Buna înțelegere și încumjurarea proceselor.

Conferență pentru popor. Ținută cu prilejul adunării generale a despărțăm. V. Săliște în comuna Armeni de preotul Ioan Popa.

(Urmare.)

Luând în seamă trecutul, străbătându-l cu ochi cercetător, vedem că tot ce ni s'a hărăzit, ne a rămas moștenire numai prin puterea bunei înțelegeri.

Căoi dacă azi avem o legă, dacă tânăra biserică creștină n'a fost surpată și nimicată de asupritorii ei de tot soiul, dacă legea creștină n'a fost sugrumată de cei fără de lege nici chiar prin goanele cele mai înfiorătoare, — acest fapt este a se mulțumi nu numai țării și credinței, ci mai vârtos puterii aceleia, care ținea pe toți străni la olaltă prin încercarea voinții tuturor, prin fermeul bunei înțelegeri frațești și al credinței în puterea obștească, este a se mulțumi unirii „în ougete și în sfârșiri”, ce domnea între creștinii de pe acea vreme!

O minunată pildă despre înțelegere și neînțelegere, despre unire și neunire, ne dă povestea veche și de un adevăr netrecător, care ne povestește despre un tată, că cunoșcând răutatea și neînțelegerea în care trăiau cei patru copii ai săi, voind

să le mai dea și ultimul sfat părintesc pe satul morții îl chemă pe toți patru lângă sine și le întinde un mănunchiu de nule străns legate la olaltă, spre ale rupe. Zădarnice au fost toate încercările fiilor de a rupe mănunchiul. Atunci tatăl desface mănunchiul și luând nule de nule le rupe pe rând pe toate. Lădă apoi învățătura, pe care li-o lasă de moștenire ca o avere mare după moartea sa: „cât timp veți fi uniți în ougetele și sfaturile voastre, precum au fost nulele din acest mănunchiu înainte de a-l desface, veți fi tari, puternici și nimic nu vă va putea înfrânge, nime nu vă va putea face nici un rău. Atunci veți fi ca stânca din mijlocul mării, pe care valurile primejdioase o lovesc mereu, — dar nu o pot sfărâma. Atunci în bună înțelegere veți duce la bun sfârșit și lucrurile cele mai grele”.

Câte nu ne spune, câte nu ne învață această mică istorioară veche ca și lumea aceasta? Ea e o iconă vie despre adevărul cel mare, că nimic pe lume nu aduce omului mai mult folos și mai mult mângâiere sufletească, decât buna înțelegere; și dimpotrivă cea mai stricăcioasă și mai urâtă deprindere a omului e zavistia, gâlceava, mânia, mama tuturor răutăților.

Despre frumoasele roade ale bunei înțelegeri între frați, ne povestesc prin rostul trecutului multe pilde, cari de cari mai grăitoare. Să ne aducem numai aminte

de acel mare strămoș al nostru, care, ca nimenea înaintea lui și după el, a ridicat la înălțime mare numele neamului românesc, de Ștefan cel Mare, Voievodul românilor moldoveni, care prin înțelegerea cea bună ce făcea să fie în întreg poporul său, începând de jos, dela opinoș până la vladică, a întărit țara cum nu s'a mai pomenit până la el, și cum ar trebui să fie totdeauna o țară cinstită. Prin credința și prin puterea aceasta a lui Dumnezeu i-a ajutat de a fost aproape o jumătate de veac speima păgânătății turcești, zidul în care se frângeau toate săgețile otrăvite ce îndreptau dușmanii românilor asupra Moldovei într-o vreme, când biruința păgânilor se arată tot mai apropiată.

Dar să venim mai aproape. Să ne aducem aminte de ocrotitorul bisericii gr. or. de aici, din această țară, de marele și în vechi neuitat mitropolit Andrei Șaguna. Ce am fost noi românii din Ungaria înainte de venirea lui? Turmă împrăștiată, pe care o mugea și o tundeau cine voia, iar la pășune nimenea nu o mânia. Prin ce ne-am ridicat noi dela venirea lui Șaguna? Prin aceea fericită împrejurare, că Șaguna a știut alege lângă sine oameni înțelepți, cari erau pătrunși de vecinutul adevăr, că lucrurile mari se fac prin stăruință mari și prin înfrunzirea tuturor, prin buna înțelegere. Fiind una cu adevărat și cu ajutorii săi, Șa-

guna a putut face ca într-o țară, care ne era până aci mamă mașteră, să ajungem și noi la anumite drepturi ale noastre, și într'un oraș, care până aci își ținea porțile sale închise înaintea românilor, să ajungem la o putere și înaintare destul de însemnată.

Astăzi știm cu toții, ce putere mare e biserică noastră, care-și are centrul în Sibiu, și sufletul însetat al tuturor românilor ortodocși din țara asta se poate împărtași ca de o sfântă ouminescătura de roadele ostănelii lui Șaguna, cari sunt mai presus de toate: roadele bunei înțelegeri și roadele îndelungatei stăruinți. Pildă vie avem deci înaintea noastră, trebuie numai cu toții să oulegem din ea și să facem și noi în ale noastre așezări, fiecare acolo unde soarta îl aruncă — și după măsura puterilor cu care l-a dăruit Dumnezeu.

Ca să ne fie de folos cele auzite până aici, ni se cuvine să ne întorcem acum la noi acasă, la viața satelor, să vedem cum se desfășură viața în ele? Și această întoarcere cu atât ne îndatorează mai mult, cu cât știm, că viața neamului românesc din țara ungurească e legată aproape pe de-a întregul de ele. Căoi până azi deși avem și noi oameni de ai noștri, cari locuiesc la orașe, totuși nu avem nici un oraș, în care cei mai mulți să fim români.

(Va urma).

Dela Prefectul comitatului.

Maiestatea Sa cesaro și regească apostolică s'a îndurat prea grațios a primi cu mulțumită telegrama omagială ce i s'a trimis din adunarea generală festivă ținută la Blaj cu prilejul jubileului de 40 ani a Asociațiunii pentru literatura și cultura română.

Aiud, 22 Sept. 1911.*)

Sfințirea bisericii din Meșterhaza.

— Dare de seamă. —

Rară zi de serbătoare a fost ziua din 4/17 Sept. a. c., când a avut loc sfințirea bisericii din comuna noastră Meșterhaza, tractul Reghinului, sfințire săvârșită de însuși I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Metropolitul nostru Ioan Meșianu.

I. P. Sfințitul nostru arhieru plecând să sfințească noul Sion din comuna amintită, a trecut prin ținuturi pe care le-a văzut înainte cu 8 ani, și spre bucuria sa sufletească a aflat că poporul nostru din părțile Murășului și-a păstrat toate comorile morale moștenite dela înaintași.

Nu cu alaiu a voit să meargă în popor, pentru că din capul locului a dorit să nu i se facă primiri sgomotoase. Însoțit de domnii: Dr. E. R. Roșca, dir. sem., G. Șagău, N. Ivan, L. Triteanu, D. Câmpănu, V. Fîncu și de arhiepiscopul consistorial I. Pamfilie, venind și corul unui grup de clerici dela seminarul „Andreian”, ajunge după o cale lungă la gara comunei Deda, de lângă Murăș.

Aici preotul I. Vodă cu credincioșii săi bineventează pe înaltul Prelat. Excel. Sa mulțamește tuturor, spunându-le că oîntea ce i se face e a noastră a tuturor, pentru că păstorul și turma una sunt, iar manifestările ce i se fac îl asigură, că ele sunt isbăviri sincere sufletești.

În drumul până la Meșterhaza, credincioșii noștri fac ovații căduroase păstorului lor.

La gara din Meșterhaza ajungem la orele 5. Preoțimea tractului, în frunte cu administratorul tractual G. Nicoară, întâmpină cu mare solemnitate pe Arhierul său.

Administratorul tractual bineventează prin cuvinte alese pe I. P. S. Sa, exprimând bucuria întregii preoțimi din tract și a poporului credincios întreg, că pot avea din nou pe povătuitorul înțelept în mijlocul lor.

Excelența Sa adresează și aici mulțimii adunate cuvinte de îndrumare, mulțămind părințele pentru primirea frumoasă. Poporeni din Meșterhaza, între dangătul clopotelor și bubăiturile treasurilor, așteaptă pe cealaltă parte a Murășului, în frunte cu vrednicul preot Alecsandru Nicolescu și o mulțime de înțeleptuali din loc și împrejurime.

Excel. Sa trece Murășul pe o punte îngustă, venind în urmă mulțime nespuse de mare de popor.

Aflându-ne în fața poporului credincios din Meșterhaza, preotul adresează Excel. Sale cele mai nimerite cuvinte de bun ajuns. La cuvintele de bineventare Mitropolitul nostru răspunde în cuvinte pătrunzătoare, și oțea din fața credincioșilor că sunt stăpâniți de cele mai rare momente de bucurie.

Înainte de a arăta cum a decurs actul sfințirii bisericii, voi descrie în câteva cuvinte comuna și credincioșii ei spre a se vedea cum și-au putut ridica lăcașul pentru preamărirea lui Dumnezeu.

Comuna Meșterhaza este curat românească, așezată pe coastele râului Murăș. Locuitorii și-au păstrat până acum neatinsă limba, obiceiurile și portul românesc. Ocupațiunea lor principală este pădurăritul și prăsierea vitelor; solul fiind stâncos și rece este puțin acomodat pentru cultura cerealelor. Această ocupațiune aduce cu sine, că acest popor se distinge prin un puternic simț religios.

Acest puternic simțământ religios explică pe deplin ridicarea bisericii impunătoare, careia în întreg Ardealul senevoie i s'ar găsi păreche. Edificiul este făcut din piatră naturală, scoasă toată dintr-o stâncă prin măiestrii italieni, meșteri neîntrezați în lucrul de petrar. Piatra este așezată tot cu ciment, iar însuși zidul bisericii și a celor două turnuri este fără tencuiială, încât întregă clădirea se prezintă ca o singură bucată de stâncă, imaginând astfel țaria și durabilitatea.

Biserica s'a ridicat sub controla arhitecturii consistorial Ioan Pamfilie. Este zidită în stil byzantin, cu cupolă, 2 turnuri

cu mai multe coloane frumoase sculptate de piatră, din câte o singură bucată.

În interiorul bisericii ochiul privitorului se fixează mai întâi asupra sfîrșilor pictați în cupolă, care mult puțin se asemănă cu pictura cupolei catedralei din Sibiu. Sub cupolă vedem pe cei 4 Evangheliști cu simboalele lor, mai jos sunt cei 4 proroci mari. Între proroci deasupra galeriei dela hora dreaptă: Schimbarea la față, iar la cea din stînga: fuga în Egipt. Lângă Iconostas pe pereți de desupt spre dreapta se află „Farișeu și Vameșul”, iar dea stînga Isus cu Samaritanca la patul lui Iacob. Deasupra amvonului e mitropolitul Șaguna și în fața mucenicului Sava.

Iconostasul are împărțirea în deobște cunoscută, și anume: icoanele împăraților, oina cea de taină și cei doisprezece apostoli. Deasupra altarului pe cerul bisericii sunt: Maica Domnului, cu fiul în brațe și ingerii, iar în altar pe pereți Arhidiaconul Ștefan și sf. părinți: Vasile, Grigore și Ioan.

Intorcându-ne între hore și naia femeilor vedem pe pereți pe mucenița Varvara și Maria Magdalena, iar sus pe semicupola deasupra altarului sfinții Treime și pe semicupola deasupra corului este „creațiunea”, bine reușită. Locurile dintre singuraticile tablouri sunt intercalate cu motive românești.

Piatra este opera pictorului Dumitru Cabadaiev, care a dovedit un adevărat talent de artist.

Trecând la actual sfințirii, amintesc că Sâmbătă seara, în spre ziua sfințirii, s'a ținut vesprie, în modesta bisericuță veche, din partea dlui director seminarial Dr. E. R. Roșca și a preoților tractuali.

Aranjamentul interior al acestei bisericiuțe denotă o îngrijire exemplară și îți aduce involuntar aminte, de felul cum au petrecut într'ansa până acum credincioșii de azi și strămoșii lor.

În ziua sfințirii, deși vremea a fost ploioasă, comuna era plină de fețele senine ale sutelor de credincioși veniți la actual mărș.

După sfințirea apei, corpul preoților invită pe I. P. S. Sa la actual sfințirii. Între cântările de laudă ale preoților și clericilor, I. P. S. Sa, după înconjurarea și stropirea cu apă a zidurilor bisericii, își face intrarea pontificând în un mod înălțător Sf. liturgie, la care a dat răspunsurile corul clericilor, și în decursul căreia I. P. S. Sa a sfințit într preot pe diaconul I. Lașită din Lanorâm.

La sfârșitul slujbei a ținut o cuvântare cu adevărat arhierescă, în care pe lângă învățăturile adresate mulțimii care abea încăpea în Sionul spațios, — a scos la iveală rolul bisericii noastre, ca singură apărătoare a intereselor noastre vitale. A arătat, că ține creștinul nostru la biserică sa, ceea ce au dovedit și credincioșii din Meșterhaza, jertfind cu sutele bani pentru ridicarea acestei sfinte case.

După acestea I. P. S. Sa între cântările frumoase ale cântăreților a fost însoțit la locuință la casa preotului, unde au urmat recepțiunile. S'a prezentat preoțimea tractuală sub conducerea administratorului presbiterial, G. Nicoară, frații gr-catolici în frunte cu protopopul A. Popa din Reghin, confesiunea reformată condusă de preotul reformat din Toplita-română, și învățătorii tractului.

A urmat apoi banchetul în sala cea mare a școlii noastre de acolo. I. P. S. Sa toastează pentru Majestatea Sa, administratorul Nicoară pentru Excelența Sa, Nic. Gliga paroh în Râpa-superioară pentru gremiul consistorial, protosinodal Dr. E. R. Roșca pentru autoritățile prezente ale statului.

Di asesor Nicolae Ivan, rostind un avântat toast, vorbește pentru frații greco-catolici, cu cari avem comune mari interese. Asemenea mai vorbește dnii asessori consistoriali Lezar Triteanu și G. Șagău. A mai vorbit harnicul protopop Vasile Duma pentru domnii Pamfilie și Cabadaiev, apoi preotul Vodă și primpretorul Reicher.

De încheiere pot să constat, că poporul din Meșterhaza, și peste tot din părțile acelea ale Murășului, e foarte darnic. Cu un astfel de popor poți face multe. Aceasta a dovedit o părinte Nicolae, care poate fi mângăiat că s'a luptat luptă cinstită întru ridicarea lăcașului sfânt, pe lângă care călătorii vor trece gândindu-se la inima bună și sufletul creștinesc al credincioșilor de acolo.

Astfel de oameni sunt vrednici să fie cercetați de Arhierul lor, căruia îi dorim ca bunul Dumnezeu să i dea sănătate și putere să mai poată mângăia credincioșii noștri și din alte părți.

In chestia bisericească.

(Fine).

Și vine acum un adevărat profet, cel mai rodnic în tot trecutul său, prin faptele mântuitoare de neam stăt de elegios relevante încă de fericitul George Barițiu în organul său „Observatorul”, vine cu înțelesul deplin al glasului vremii și cu amară grijă, cu care vede precipitându-se soartea neamului românesc într'un haos de nenorociri, și asemenea profetilor din vechime, rostește o sguduitoare profecție. Este înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Ioan Meșianu, care cu prilejul vizitei ce i-sa făcut studenții facultății de teologie din București s'a exprimat în mod categoric:

„La dnoastră, dacă se va perde credința, cu toate instituțiile de stat veți muri!”

Ar fi de spus această singură profecție, ca să rămănem cu toții deplin lămurii, că noi în timpul de față nu avem absolut altă chestie mai urgentă și mai arătoare de deslețat, decât chestia bisericească. Dar să ne mai întrebăm: Oare poetul german Goethe, cu nedreptul zice că „toste epocile, în cari domnește credința, ori în ce formă ar fi ea, sunt strălucite și aducătoare de roduri pentru contemporani și posteritate. Toste epocile însă, în cari credința în ori ce formă căștigă o învingere sărăcăcioasă, chiar dacă acele epoci s'ar mândri pe un moment cu o strălucire închipuită, ele dispar din posteritate, fiindcă nimenea nu se chinuște bucurios cu cunoștința sterilității!” Oare, cu nedreptul scrie Hettinger în „Dogmele creștinismului”, că numai „sarea bisericii este în stare să scutească un popor de putrezirea morală. Cultura umanistică fără de creștinism se sfârșește numai decât cu baia de sange a revoluției și a comunei. Nu e nici o îndoială, că realizându-se odată urșitele amenințătoare ale viitorului, învingerea va fi acolo, unde e puterea mai mare a credinței. Căci istoria tuturor timpurilor, a dovedit că de adevărat a vorbit Tocqueville, zicând că un popor care voeste să fie liber și tare, trebuie să creadă și un popor care nu voeste să creadă, trebuie să se servească!” Oare cu nedreptul scrie arhimandritul Nicefor Iliescu Sprinceană cuvintele și astăzi atât de potrivite la actualitatea noastră: „Afară de religione și moralitate nu este fericire, nici virtute, nici viață, ci numai ticăloșie, ură, corupțiune, nefericire și moarte! Exemple de acest fel avem o mulțime dinaintea ochilor nostri, începând întâi dela starea noastră de astăzi, care este numai rezultatul disprețului religiei și moralității. Ce ferioare, ce viață poate să mai fie acolo, unde nu este nici adevăr, nici dreptate, nici libertate, nici iubire, nici sinceritate și nici un sentiment moral? Acestea numai în religione și în moralitate pot fi, numai prin ele se pot câștiga. Nu credem că vre-unul din noi va avea curajul să nege în conștiința sa; din contră, credem că cu toții trebuie să recunoaștem, că puțin preț dăm religiei și moralității. Aceasta dovedește destul de înăderat răcea a cea mare, la care ne aflăm cătră aceste două elemente de viață. Tot așa de puțin preț punem pe sentimentul național! Acesta își primește viața și puterea dela sentimentul religios și moral. În ce măsură va fi dezvoltată și preșcută în suc și în sange religiozitatea și moralitatea într'un individ, într'o națiune, tot în acea măsură, nici mai mult, nici mai puțin, va fi și naționalitatea!”

Și n'am văzat toți, cu inimă înșăngerată de cea mai orăncă durere, băile de sange ale revoluției și ale comunelor în anul 1907? Și n'am asistat, cu aceeași durere, la triste evenimentele ce s'au petrecut în Sfântul Sinod? Ce roade poate să ouleagă posteritatea de pe urmele acestei epoci?

În fața sinistrei situații, în care ne aflăm noi Români în general, logica cea mai nemilosă a reflexiunilor de mai înainte ne silește să concedem numai decât că, dacă vom pierde credința, în adevăr, toată cultura umanistică și toate instituțiile de Stat nu ne vor ajta absolut nimic, ci noi vom lăncezi și mai departe în întunerecul și în umbra morții, de care suntem cuprinși.

O, neprețuită și sfântă lumină cerească a credinței, tu niciodată nu ni-ai fost mai de lipsă și niciodată mai primejdă decât acum. În vremile cele vechi păgâne credincioșii lui Hristos erau prigonți de dușmani cu sabie, chinuți cu muncile cele mai grele, aruncați în temnițe, în gropile fiarelor sălbatice și în căldări cu oleu clocotit, erau arși de vii, noși cu pietre, răstigniți, fereștruiți cu fereștrău și, cu cât mai mult sange curgea, cu atât mai mult credința se întărea și sporea; cu cât mai întunecoase erau temnițele în cari îi băgau pe credincioși, cu atât mai strălucit lumina văpaia credinței și se lăța în milioane de credincioși noi. Acum însă, deși nu avem dușmani

oari ni ar prigonii credința în felul arătat, totuși avem dușmani cu mult mai primejdioși, avem creșterea cu totul greșită prin școli și duhul diavolesc al lumii, care ne închide ochii sufletului să nu vedem lumina cea mântuitoare a credinței, avem legioane de patimi, pilde și ispite păgâne, cărțițe, ce pe furii și fătii ne sapă zi și noapte temelile sfintei credințe strămoșești, așa încât puternice temeliuri ne silesc să exclamăm și noi, rugându-ne cu Psalmistul: „Ață-ți aminte, Dumnezeu de poporul Tău...”, îndreaptă-ți pașii tăi către derămăturile bisericii Tale, unde dușmanii toatele-au stricat și au pus, cu semne, semnele lor. Semnele noastre (din vremea unui Ștefan cel Mare) nu le mai vedem... și, cu noi, nu este nimeni care să știe, până când va ținea aceasta... Pline sunt asunurile țării de lozincițele silniciei” (Psalm 74, 2—10 și 20).

La noi, în cea mai mare parte, „conduce orb pe orb și amândoi cad în groapă” (Matei 15, 14), de oarese — cum zice Sfântul Ciril dela Ierusalim — „ochiul, care luminează cugetul nostru, este credința. El dă cunoștință, pentru că zice prorocul Isaia: dacă nu credeți, nu veți cunoaște”. Și Sfântul Ciril dela Alexandria zice: „Credința este intrarea și calea în viață”. Vrem noi să fim drepti și să nu murim? „Dreptul prin credință va fi viu” (Romani 1, 17), căci „fără credință nu este o putință a plăcea lui Dumnezeu” (Evrei 11, 6), și „cine nu crede, nu va vedea viață, și mâna lui Dumnezeu rămâne peste el” (Ioan 3, 36). Dacă numai credința ne garantează cel mai dezvoltat sentiment național și, dacă numai prin credință putem ajunge la libertatea deplină, fiindcă numai „unde e Duhul Domnului, acolo e sloboznia sau libertatea” (II Corinteni 3, 17) și numai credința cea mai sinceră și mai umilă, la care Sf. Augustin ne îndeamnă: „credeți din toată inima, credeți fără să șovăiți și fără să atingeți credința cu îndoile omenesti”, numai acest fel de credință ne învață că, precum Dumnezeu și-a pus sufletul pentru noi, așa „și noi suntem datorți să ne punem sufletul pentru frați” (I Ioan 3, 16) și „bucuria și cheltuim și să ne cheltoim și pe noi pentru sufletele fraților” (II Corinteni 12, 15) — oare cine mai poate nega solidaritatea și puterea titanică, la care am ajunge noi Români, dacă cu toții, câte milioane suntem, ne-am „robi toată mintea spre ascultarea lui Hristos” (II Corinteni 10, 5) și ne-am întoarni și toate faptele vieții numai după acea sfântă și uriașă forță, cu care Germanii și Englezii, fiindcă s'au folosit de cănsa cu tot dinadinsul, au ajuns la cumea puterii lumești?

Când Isus Hristos a început a învâta pe oameni, în strălucita Sa predică de pe munte, virtuțile creștinătății, El a rostit la întâiul loc: „Feriți-vă de săraci cu duhul, că acelora este împărăția cerurilor” (Matei 5, 3). De ce? Pentru că — după vorba sfântului Ioan Gură de aur — „sărăcia cu duhul este umilință”. Va să zică prima piatră fundamentală, pusă de însuși Mântuitorul la edificiul credinței sau bisericii Sale, este umilința. Acest adevăr nestămatat ni-l dovedește sfântul Augustin, care, întrebat fiind de un anume Dioscuros, ce să facă, ca să vie la calea adevărului și să fie creștin deplin, iată ce răspuns i-a dat în soris: „Tu mă întrebi, care-i lucrul cel dintâi, ca să poți ajunge la deplinătatea creștină, și eu îți răspund: Umilința; și care-i al doilea lucru? Umilința; și care-i al treilea? Umilința; și încă mai ce? Umilința! Deoi cine este cel ce biruște lumea? Numai cel ce crede, că Isus este Fiul lui Dumnezeu. Credința noastră, (întemeiată pe piatra fundamentală a umilinței), este biruința care biruște lumea”. (I Ioan 5, 4 și 5). Cel credincios cu toată umilința, sau cel ce-și supun mintea absolut „ascultării lui Hristos”, aceia au împărăția cerurilor acum aici, pe pământ, oăci notați bine, Isus nu zice: „acelora va fi”, ci „acelora este împărăția cerurilor”.

Zicem, în broșurica tipărită în 1909, vorbind numai de mântuirea noastră vremelnică: „Care om, cu un picuș cât de mic de rușine și de simțire și judecată dreaptă și scurtă, poate rămânea nezguduit, în toată ființa, față cu făgăduința dată cu jurământ, a lui Isus „Adevăr zic vouă, nimeni nu este, care și-a lăsat oasa sa sau frații sau surorile, sau fe tatăl sau pe mama sa, sau mărirea sau fii sau moșiile pentru mine și pentru evanghelie, și să nu ia de o sută de ori mai mult acum în viața aceasta, (anume) oasă și frați și surori și mamă și fii și moși între prigoniri, (adică chiar prigonți de ar fi), și în veacul cel viitor — viața de veșie!” (Marcu 10, 29 și 30). Și, dacă însuși Fiul lui Dumnezeu ne făgăduiește așa, de ce să nu luăm noi Români, chiar în viața aceasta, de o sută de ori mai mult, decât avem acerea? De ce să nu ne înșutim puterile, când avem pildele vii că Germanii,

*) Administrație punctuoasă și loială: un re-script regal comunicat fără dat, și spedit în 22 Sept. 1911. dela prefect. se immanuează abia la 6 Oct. 1911.

și Englezii aleva și le-au înșutit, sunându-și mintea spre ascultarea lui Hristos? De ce să nu facem acest lucru, când vedem că frații ardeleni, cu toată apăsarea lor ne mai pomenită, totuși iau puteri de viață și se țin, iar frații din liberul Regat și noi becișnicii bucovineni, în loc să ne facem împărăția cerurilor chiar aici pe pământ, ne măcinăm energiile în luptele cele mai sterile și fără nici un rost altul, decât doar spre moartea noastră sigură, cum zice I. P. S. Sa Mitropolitul Mețianu!? Și prave nu se întărește această pricină, că cei mai mulți din intelectualii noștri conducători pretind a avea suflet format din altă stofă decât cel al mulțimii și urmând cutărui Papă, care a zis: „și vulgus depici vult, ergo decipitur“, cred că oredința și biserica lui Hristos este menită numai pentru moșii? Sărmanii intelectuali și însoți conducători, ai destinelor neamului, păcat că vă înalzați rezele soarelui! Sunteți cei mai de compătimit și mai de plân, dacă nu vă puteți pleca înaintea faptelor istorice celor mai autentice ce urmează, înaintea cărora se pleacă, spre fericirea lor și a voastră, atâtea suflete umilite, dar „ignorante“ — cum ziceți voi — din mulțime.

Preotul Constantin Moraviu
din Pătrăuți pe Suceava (Bucovina).

Conferențele învățătoarești.

Convocare.

Pe temeiul circularului consistorial din 2 Iunie a. c. Nr. 1846 Școl. și a circularului subscrisului din 28 Iunie a. c. Nr. 401, convoc pe toți învățătorii și pe catihetii dela școalele noastre și cele streine, din protopresbiteratul Cetății de piatră, la conferința învățătoarească tractuală, ce se va ține în 10/23 și 11/24 Octomvrie 1911, în comuna S. Copalnic cu următorul:

Program:

1. Serviciu divin cu invocarea Duhului Sfânt la 8 ore a. m.
2. Deschiderea conferinței prin comisarul consistorial.
3. Constatarea celor prezenți și constituirea.
4. Comunicarea ordinului Consistorial dto 10 Februarie a. c. Nr. 12.052 Școl. 1910. referitor la activitatea conferinței învățătoarești tractuale din anul trecut.
5. Studiu asupra materialului din Religie pe baza planului de învățământ și a îndreptarului metodic:
 - a) pentru clasa I. teoretic și cu o lecție practică, Ștefan Bărbos;
 - b) pentru clasa a II-a, teoretic, Ioan Danciu;
 - c) pentru clasa a III-a, teoretic și cu lecție practică, Ioan Dragomir;
 - d) pentru clasa a IV-a, teoretic, Gavril Nichita;
 - e) pentru clasa a V-a, și a VI-a, teoretic, Ioan Bărbos și cu o lecție practică, Vasile Thira.

Discuțiune asupra acestor studii și lecții practice.

6. Dare de seamă despre manualele de religie și metodică studiului religiunii, de Valeriu Bărbos.

7. Sânta scriptură, ca mijloc de învățământ, și despre necesitatea unei „biblii școlare“, de Grigorie Roman.

8. Educația religioasă în școală și biserica cu ajutorul cântărilor bisericești, de Cornel Cosma.

9. Dare de seamă despre mișcarea pedagogică-literară la Români în anul 1910/1911, de Nicolae Man și Augustin Hermău.

10. Dare de seamă asupra învățământului din tract în anul școlar 1910/11. Comisiunea permanentă.

11. Prezentarea din partea învățătorilor a raporturilor despre activitatea lor extrascolară.

12. Pertractare asupra bibliotecii pedagogice tractuale.

Toți preoții ca directori, sunt îndatorați a participa la conferință.

Lăpușul-unguresc, 17/30 Septemvrie 1911.

Vasile Duma
protopop.

Convocare

În senzul circularului consistorial din 2 Iunie a. c. Nr. 1846 Școl., prin aceasta convoc învățătorii și catihetii din protopresbiteratul Hațegului la conferința învățătoarească, care se va ține la 18 și 19 Octomvrie st. v. a. c. în școala gr.-or. română din Petroșeni cu următoarea

Ordine de zi:

1. La 10 ore a. m. chemarea Duhului sfânt.
2. Deschiderea conferinței.

3. Constatarea celor prezenți și constituirea biroului.

4. Materialul și metodică studiului religiunii pe baza noului „Plan de învățământ“, pentru:

- a) clasa I, de învățătoarea Jucita Pop, teoretic și practică;
- b) clasa II, de învățătorul Toma Nistor, teoretic;
- c) clasa III, de învățătorul Nicolae Paraschiva, teoretic și practică;
- d) clasa IV, de învățătorul Ioan Mantean, teoretic;
- e) clasa V, de învățătorul Nicolae Păraianu, teoretic și
- f) clasa VI, de învățătoarea Ana Hoș, teoretic și practică;

5. Dare de seamă asupra manualelor de religie și de metodică învățământului religios, de învățătorul Ioachim Cerbiceanu jun.

6. Despre educația religioasă în școală și în biserică cu ajutorul cântărilor bisericești și religioase, a tablourilor religioase, a mergerii la biserică, a serbărilor școlare, de catihetel Ioan Poșea, preot în Lupeni.

7. Dare de seamă despre starea învățământului din tract în anul școl. 1910/11, de învățătorul Nicolae Haneș.

8. Dare de seamă despre activitatea extrascolară a fiecărui învățător, pe baza raporturilor prezentate, de învățătorul Ioan Arad.

9. Propuneri.

10. Încheierea conferinței.

La această conferință sunt poștiți a lua parte toți învățătorii și catihetii din tract.

Hațeg, în 18 Septemvrie v. 1911.

Dr. Cornel Popescu
protopresb.-comisar consistorial.

NOUTĂȚI.

Hirotesire. Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu a hirotesit Sâmbătă, în 7 Octomvrie n., întru protopresbiter pe părintele Dr. Vasile Saftu, noul șef al tractului Brașov.

Viriliștii români ai comitatului Sibiu pe anul 1912 sunt următorii: Excel. Sa Mitropolitul Ioan Mețianu 4860 cor. primul virilist în comitat. Parteni Cosma, directorul „Albinei“ 3025 cor. Dr. Octavian Russu, avocat (Sibiu) 2218 cor. Nicolae Vidrișchin, econom (Rășinari) 1763 cor. Petru Comșa, comerciant (Săliște) 1259 cor. Samuil Găngulea, fabricant (Sibiu) 1211 cor. D. Banciu, farmacist (Săliște) 1195 cor. George Imbăruș, inginer (Sibiu) 1194 cor. Dr. Vasile Preda, avocat (Sibiu) 1030 cor. Ioan B. Boiu, paroh ort. (Sibiu) 966 cor. Alexandru Lebu, privatier (Sibiu) 882 cor. Ioan Mihail, hotelier (Sibiu) 877 cor. Dr. Atanasiu Marinescu, jude de tablă i. p. (Sibiu) 715 cor. Dr. Ioan Elekes, medic (Sebeșul săsesc) 705 c. Teodor V. Păcășian, redactor (Sibiu) 678 cor. Ioan Bozdoc, (Veștem) 665 cor. și Ioan de Preda, avocat (Sibiu) 644 cor.

Călătoria Maiestății Sale. Din Viena se anunță, că Maiestatea Sa monarhul nostru nu va veni în luna aceasta la Budapesta. Așa în luna lui Noemvrie va sta timp mai îndelungat în spitala ungară. În 21 Octomvrie Maiestatea sa pleacă la Schwarzwald, pentru a fi de față la căsătoria arhiducelui Carol Francisc Iosif cu principesa Zita, și în aceeași seară se întoarce cu automobilul la Schönbrunn.

Alegere de protopop. Joi s'a făcut alegere de protopop în tractul Banat-Comloș din dieceza Aradului. Majoritatea voturilor a intrunit-o, din 3 recurenți, adm. protop. Mihail Păcășianu, ales cu 53 din 63 de voturi. Comisar consistorial la această alegere a fost protopopul Dr. Traian Patiu.

Un mare filantrop. Milionarul sârb C. Vasić a lăsat după moartea sa 3 milioane cor. pentru Academia de științe din Belgrad și pentru alte instituții culturale sârbești.

Atentat în camera austriacă. Joi d. a., când se discuta în Reichsrathul din Viena chestiunea scumpirii trailui, un individ a tras din gulerie câteva gloanțe de revolver asupra bănoii ministeriale, strigând „Trăiască social-democrația“. Gloanțele nu și-au atins ținta. Atentatorul a fost arestat. Este un tânăr dalmatin, de 25 de ani, cu numele Niegus Vavrac, născut din părinți muntenegri. A declarat, că a comis atentatul în contra ministrului de justiție.

Confesiunea în școli. Un funcționar din Seghediu nu și-a botezat doi copii. Când au ajuns mărisori, i-a trimis la școală să învețe toate obiectele de învățământ, afară de religie. Din studiul acestei copiii n'au fost clasificați, astfel nici nu puteau trece în clasa următoare. Afacerea a fost înaintată la ministru, care a adus hotărârea, că nota din religie este neapărat trebuincioasă la un atestat școlar, prin urmare școlarii, cari nu fac examen din religie, nu sunt admisi în clasa următoare. Copiii funcționarului vor avea să repeteze clasa din anul școlar trecut.

Expoziție în Bulgaria. În Sofia se va organiza în anul viitor 1912 o expoziție internațională, care va fi deschisă din luna până în Septemvrie. Pusă sub președinția de onoare a ministrului de agricultură al Bulgariei, expoziția va cuprinde următoarele secțiuni: industrie, comerț, agricultură, arte, învățământ, igienă, alimentație și sport. Întreprinderea, fiind organizată într'un an jubilar, va atrage un mare număr de vizitatori în capitala bulgară. Interesată se pot adresa pentru informațiuni la: „Comitetul expoziției internaționale din 1912“, Sofia, Piața Alexandru 5.

Cel mai mare tun Peste doi ani va fi terminat cel mai mare tun din lume și va fi așezat la intrarea canalului din Panama. Tunul va avea o greutate de 130 de tone, iar țevă o deschidere de 480 de milimetri. Fiecare foc va costa cinci mii de coroane. Tunul va fi astfel întocmit, ca un singur om să-l poată îndrepta în toate părțile.

Asigurare contra incendiului. La o bancă de asigurare vine un țaran și-și asigură averea contra focului. Directorul băncii îl întreabă: — „Are satul dumneavoastră ceva rănduială pentru a stănge focul?“ — „Are, domnule, are, — zice țaranul, — că dă Dumnezeu câte-o ploaie, când și când“.

În Agnita. Aducem la cunoștință conoratuși publici românesc din Agnita și comunele vecine, că dl. comerciant Ioan Millea și-a deschis prăvălia perfect asortată cu tot felul de mărfuri, lângă reședința protopopescă în Agnita. Nădăjdum, că va fi bine cercetată de Români.

A doua înflorire. Dintr'o grădină din Sibiu, în partea din „groapă“, ni se aduc în redacție câteva flori frumoase dintr'un măr înflorit a doua oară în anul acesta. Lumea crede, că de astădată vom avea parte de o iarnă aspră.

† Gavrilă Vertic. jode reg. de tribunal în pensiune, membru pe viață al „Asociațiunii“, membru ordin al societății pentru fondul de teatru etc. a decedat Vineri în 6 Octomvrie st. n. 1911 la 5 ore p. m. în al 71-lea an al etății și al 38-lea an al fericitei sale căsătorii. A rămas pe pământul său defunctului s'au așezat spre odihnă vecinică Duminecă în 8 Octomvrie 1911 la 2 ore p. m. în cimitierul gr.-cat. din Bistrița. Odihnească în pace!

Opereta și Muntenegru. O trupă de teatru sârbească era să joace în mai multe localități din Muntenegru opereta „Văduva veselă“, de Lehar. Reprezentațiile au fost însă oprite, sub cuvânt că Muntenegru nu este un stat pentru operete.

Caravanele din Tripolis. Din Tripolis pleacă toate caravanele mari, care au să treacă peste deșertul african de nord, ca să ajungă la târgurile Sudanului din Africa centrală. Comerțul caravanelor, în împrejurări norocoase, produce câștiguri considerabile. Dar se înțelege, este împreunat și cu mari primejdii. Caravanele, care străbat pustii Saharei, nu arareori au câte o mie de cămile, și afară de acestea o mulțime de măgari, capre și oi. După un drum de vre-o trei sute de mile germane de-alungul pustietății, caravana sosește la cel dintâi târg însemnat din Sudan. În drum se prăpădesc aproape totdeauna multe animale, uneori și oameni. Marfa transportată este cea mai variată: lână, bumbac (mai ales englezesc), mătase, mărgelă, sticlărie, zahăr, droguri, ceai și a. Toată marfa aceasta se vinde în schimb pentru produsele Sudanului, dintre care cele principale sunt: osul de elefant, peiele de struț, pravul de aur, elefant piei și altele. Câte odată trece un an întreg, până când caravana se întoarce din Sudan, aducând adesea cu sine o povară în valoare de trei patru milioane cor. Pericolul cel mai mare pentru caravane este uraganul de năsip, care durează uneori 6—7 zile. Grozăvenia unui uragan al deșertului nu se poate descrie.

Scăderea alcoolismului în Franța. Doctorul Bertillon a ținut zilele acestea o conferință interesantă în academia științelor de politică și moravuri din Paris. Învățatul medic a vorbit despre chestiunea alcoolismului în Franța și a constatat, că patima aceasta scade neînterupt la poporul francez. Scăderea s'a început din 1897, când a intrat în vigoare legea, care a moderat darea pe vin și bere, a urcat-o însă în mod considerabil pe băuturile destilate. Scăderea se observă mai ales la orașe, unde băuturile spirituoase se mai și vâmuesc; pe sate nu se percepe nici o taxă de vamă, și din cauza aceasta se și consumă băuturi alcoolice în cantități mai mari decât la orașe.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzeștrirea fetelor sărace, al „Reuniunii meseriașilor sibieni“, au mai dăruit: Nicolae Dimboiu (Sebeș, com. Făgăraș) și logodnica s'a, doara Lucreția Crăciun (Mediaș), 1 cor., Teodor Cora, măstru cismar, 20 bani, Ioan B. Comșa comers. (T. Jin), 1 cor., George Lăzăroaie sodal măsar (Avrig) 50 bani, Ioan Nicola măstru cismar, 20 bani, Simeon Simonet, pantof. membru onor. al Reun. (Săliște), 1 cor., Mateiu Mateiu, directorul școlii centr. (Veneția inf.) în amintirea soției salei Elisaveta n. Comanici, 2 cor., George Cocoveanu, inv. zidar și George Borzea, paroh (Coveș), câte 50 bani, I. Ch. (Cacova), 30 bani, Victor Lăzăroiu funcț. Acad. Rom. (București), 60 bani, Ioan Crăciun comers. (Mediaș), soția s'a Ana n. Pinciu și copiii lor Lucreția, Aurelian, E. Leonora, Octavian, Mărioara și Silvia, cor., 1.60 și Ioan Moța, red. „Libertății (Orăștie) 20 b.

Cărți și reviste.

Doine, și alte cântece, culese de I. I. Ciuncanu, Craiova, 1911. — Broșura nr. 10 din „Biblioteca Folcloristică“. Preț 30 bani.

Insemnările unui trecător, crâmpeie din sbucumăriile dela noi, de Octavian Goga, Arad, 1911. Tip. „Tribuna“. — Un vol. de 287 pp. Preț 3 coroane, pentru România 3.50 lei.

„Luceafărul“. Nr. 19 din 1911 a apărut cu următorul sumar bogat și variat: T. R. Popescu: Excursiuni în Munții Tîbinului, Făgărașului și Brașovului. I. Borcea: Sone, Cântec (poezii). I. N. Părvulescu: Plopi, O cruce. (poezii). Al. Căzaban: O fabulă în proză. I. U. Sorioiu: Flori și aur (poezii). P. Pădure: Cântec (poezii). A. Lupeanu: Măști Lăncerul. Cronica: Sborul lui Vlaicu în Sibiu. Fiul lui Segantini. Blejul. Bănele și „Asociațiunea“. Rodin. Revista Balcanică. Naționalismul d. lui Ovid Densusianu. Excursiuni în munți. Enciclopedia bisericii Românilor de pretutindeni. Monumentul lui Eminescu în Galați. Notițe. — Poșta Redacției. — Bibliografie. Ilustrații: Sibiu. Oana-Sibiului. Cetățuia Sănnic. Căminăria și Căminărioara. Păltiniș. Cioban mărgean. Tiganii la Prislop. Port din Reșinari. Port din Săliște. Reșinari lângă râul caselor. Fată din Reșinari. Lioul Băii. Coliba lângă leul Băii. Coliba soc. carp. Urla toarea Băii. Podragu. Muntele Surul. Vedere spre Negoiu. Cascada „Miezănele“. Piatra Craiului. Cetățuia Râșnov. Brașovul. Castelul „Peleş“ în Sinaia.

Din public.*)

Mulțămite publică.

Cu ocaziunea concertului dat în 17 Septemvrie n. c. de tinerimea română din Păuș în fața bisericii din loc, au suprasolvit domni: Gavrilă Mureșan, paroh, Jimbor 2 cor. 40 fl. O. Popp, not. pens. 1 cor., I. G. 40 fl., Kovács Dezső, not. 6 cor., E. Robrean, stud., 2 cor. 40 fl., A. Romitan, inv. 40 fl. toți din Unguraș. Ioan Nossă, paroh, Bogdana 2 cor. E. Micles, paroh, Balca 1 cor. M. Moldovan, paroh, V. Tufescu, inv., câte 1 cor. 40 fl., V. Goia, econom, 1 cor. toți din Agrișiu. I. Ungurașan, inv., Trezneș, 40 fl. D. Ilea, D. Mărginean, învățători, câte 1 cor. 40 fl., N. Veselovszky, cobor. de not., 1 cor. toți din Bucium. G. Dobocan, inv., Săngeorgiu, 1 cor. I. Mierca, Bodio, 40 fl. Klein A., Hersh B., Braum J. și fam, Stern, toți din Păuș câte 1 cor.

Cu aceste suprasolvi s'a înscasat suma de 190 cor. 20 fl., speșele au atins suma de 90 cor. rămânându-ne astfel un profit curat de 100 cor. 20 fleri.

Primează și pe calea aceste domni contribuții mulțămite noastre.

Comitetul aranjator.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspundere.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională gr. or. română din **Apoldul mic**, tractul protopresbiterial al Merceurei se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: Salar fundamental 1000 cor. și anume 600 cor. dela biserică, iar 400 cor. ajutor dela stat. Relut de cuartir 60 cor. și relut de grădină 20 cor.

Cei cu cunoștință muzicale vor fi preferați.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne rugărilor lor concursuali, instruite conform normelor în vigoare, la oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Merceurei în termenul deschis și a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare.

Apoldul mic, din ședința comitetului parohial ținută la 8 Septembrie 1911.

Ilie Beu
președinte.

Nicolae Fărcașiu
notariu.

Nr. 732/1911.

(382) 1—3

Văzut:

Avram S. Păcurariu
protopresb.

Nr. 757/1911 prot.

(387) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala populară gr.-or. română din **Ruja**, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”, pe lângă următoarele emolumente:

1. Aruncul de 5% după darea de pământ cor. 18.

2. din repartitie dela popor, cor. 582 întregirea de 400 cor. se va cere dela stat, pe baza documentelor celui ales;

3. cinci (5) stânjii lemne de foc din pădurea comunală — de făcut și de adus se va îngriji învățătorul;

4. cvartir în natură: o odaie lângă și o pivniță sub sala de învățământ. La mai mult ca atât comuna bisericăscă nu se obligă. Învățătorul va avea să instruiască elevii și să cânte cu ei în Duminică și sâmbători la sf. liturghie în biserică.

Doritorii de a ocupa acest post să trimită rugărilor împreună cu documentele de lipsă în termenul indicat subsemnului și să se prezenteze în biserică în vre-o Duminică sau sâmbătoare spre a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 21 Septembrie 1911.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al Agnitei, în înțelegere cu comitetul parohial concurent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 509/1911

(381) 2—3

Concurs.

În protopopiatul Geoagiului sunt de ocupat următoarele posturi învățătoresci, pentru întregirea cărora se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia apariție în „Telegraful Român”, în condițiile următoare:

I. În comuna **Mada**:

1. Salar 600 cor. dela biserică din repartitie, întregirea până la 1000 cor. și vin-cvenalele se va cere dela stat.

2. Locuință în edificiul școlii

3. Lemne de foc.

4. Grădină, eventual relut după înțeles. Cel ales e obligat să instruiască copii în cântările bisericesti și să cânte cu ei în biserică. Dacă va ști forma cor de adulți va avea favor deosebit.

II. În comuna **Bozeș**:

1. Salar fundamental 300 cor. dela biserică din repartitie; la mai mult parohia nu se poate obliga. Întregirea până la 1000 cor. și vin-cvenalele se va cere dela stat.

2. Locuință în edificiul școlii.

3. Lemne din pădurea foștilor iobagi, atâtă câte se vin pe fum;

4. Grădină pentru legumi lângă școală, eventual relut după înțeles.

Cel ales e obligat să instruiască și școala de repetiție; să instruiască copiii în cântările bisericesti și să cânte cu ei în biserică.

Cei ce doresc să concureze sunt invitați să se prezinte în comunele respective, pentru a se face cunoștință cu poporul.

Cereri de concurs, instruite conform regulamentului în vigoare să se înainteze subsemnatului oficiu protop. în termenul deschis.

Geoagiu, (Algyogy), 13/26 Sept. 1911.

Oficiul protopresbiterial al tractului Geoagiu, în conțelegere cu comiteele parohiale concurențe.

Ioan Popovici
protop.

Aviz.

Să sprijinim arta română.

Aduc la cunoștința on. public, că după un serios studiu ce-am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Frea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbicium, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile), care le pot executa acasă le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Bacin

pictor bisericesc.

(Agârbicium—Sz. Egerbegy).

(375) 2—3

SALVATOR

Călcaie de gomă.

Marca lumii.

Neîntrecute în durabilitate!

(275) 10—52

Se află pretutindenea.

Căștigul cel mai mare ev. 600,000 M.

Anunț
de noroc!

Căștigurile le garantează statul.

Invitare la participarea
Șanselor de câștig

garantate de statul Hamburg a marelui loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci

ou siguranță trebuie câștigate!

Căștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000

anume:	Cășt. principale a
Mărci 560,000	Mărci 300,000
" 550,000	" 200,000
" 540,000	" 100,000
" 530,000	" 60,000
" 520,000	" 50,000
" 515,000	" 45,000
" 510,000	" 40,000
" 305,000	" 30,000
" 303,000	" 20,000
" 302,000	" 15,000
"	" 10,000

În total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 căștiguri și 8 premii, așa că aproape

jumătate din toate losurile trebuie să câștige

Căștigurile se urcă clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficios al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg M. 6 (K 7)	Jumăt. de los M. 3 (K 3-50)	Sfert de los M. 1-50 (K 1-75)
--------------------------	--------------------------------	----------------------------------

Planul oficios de tragere provăzută cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a căștigurilor, le trimite la cerere înainte gratis și franco.

Fiecare participant primește după tragere lista oficioasă de tragere.

Căștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comande cel mult până în

27 Octomvrie.

Samuel Heckscher senr.

Casă de bancă în Hamburg 36.

Coupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr. Casă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi { un los întreg a M. 6— (K 7—)
 " de jum. a M. 3— (K 3-50)
 " un sfert de los a M. 1-50 (K 1-75)

Adresa:

Suma o primiți alăturat Prin mandat postal Ce nu corespunde a Ridicați-o prin ramburs se șterge.

(389) 1—16

Nr. 55/1911.

(378) 3—3

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de P. V. Consistor Arhidiecezan sub Nr. 9877/1911. Ep. se publică licitațiune minuendă pentru zidirea bisericii rom. gr.-or. din **Almășel** p. u. Zám tractul M. Ilia (Maros-Ilye).

Licitațiunea se va ținea Marți la 8/21 Octomvrie 1911 la 2 ore d. am. în școala din Almășel.

Prețul strigării este 5899 cor. 60 fil. Comuna bisericăscă dă lemnul în pădure și peatra trebuincioasă. Licitanții vor depune vadiu 5% dela prețul strigării în bani gata ori în hârtie de valoare.

Planul și preliminarul de spese, precum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din Micănești, de unde cei interesați pot afla orice informațiuni.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da în întreprindere zidirea bisericii aceia dintre minus-oferenți, în cari vor avea mai multă încredere. Licitanții n-au drept a pretinde diurne și spese de călătorie.

Din ședința comitetului parohial ținută la 29 August (11 Septem.) 1911.

Solomon Giurcoanea
paroh preș. com. par.

Florea Han
epitrop I.

Ion Zomoniță
notar.

Floria Han
epitrop II.

Nr. 593/1911.

Văzut:

Z. Mureșian
protopresb.

Nr. 11327/1911 Bis.

(384) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericăscă de clasa I la **Techereu**, tractul Geoagiului, se publică de nou concurs cu termen de 30 zile în foaia „Telegraful Român” pe lângă emolumentele fașionate în coala B. pentru ajutorul dela stat.

Petenții vor substerne suplicile concursuali, instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterial al Geoagiului, și cu înecunoștințarea protopresbiterului, se vor prezenta la sfânta biserică spre a cânta și cuvânta.

Sibiu, din ședința consistoriului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 20 Septembrie 1911.

Consistoriul arhidiecezan.

care ține mult la îngrijirea sănătoasă a corpului (pielii), în special pentru a înlătura liniștile și a ajunge la o piele fragedă și teintă albă, — se spală numai cu

O Damă

Săpun din lapte de crin
marca Cal pe băț
de Bergmann și Comp.
Tetschen a/E.

Bucata costă 80 bani, se află de vânzare în toate farmaciile, drogeriile și parfumiile. (32) 34—40

Pentru
Dame
indispensabil!

Cel mai bun mijloc de înfrumusețare

Crema-MARGIT a lui Földes

delătură deja după vre-o câteva zile pistruielor, petele de pe față sgrăbunțele și alte necurății de piele. Netezește încreșturile feței, fața o înalbește, împrespetează și întinereste.

Prețul unei doze mici 1 cor., iar al unei doze mari 2 coroane. ARTICLU SPECIAL DE TOILETĂ: Pudră-Margit 1-20 cor. Săpun-Margit 70 bani. Pastă de dinți Margit 1 coroană. Apă pentru față Margit 1 coroană.

Se expediază prin ramburs sau la trimiterea anticipativă a banilor de fabricant:

CLEMENS v. FOLDES farmacist în ARAD.

Depozit central în Sibiu (Nagy-zeben): Guido Fabritius, fabrica de săpun a lui Gustav Meltzer, parfumeria Meltzer, drogueria Carl Morscher, Carl Müller, Pissel & Schmidt, Ervin Rumm. ler; în Agnita: Wilhelm Fröhlich; în Sighișoara: A. W. Lingner; în Mediaș: Iosif Obert.

Cele mai bune
și mai durabile

Roate de tors se află totdeauna la

George Schuster

tâmplărie de lemn și galanterie cu motor electric în Sibiu, strada Ocnei Nr. 17.

Fiecare roată de tors cumpărată dela mine, e făcută din cel mai bun material uscat, și garantez că funcționează liniștit și fără greș.

Prețul numai 5 coroane

Tot odată îmi iau voia a aduce la cunoștință multsimatului public, că toate lucrările din bransa mea le primesc și le execut în modul cel mai solid prompt și cât se poate de ieftin. (388) 1—3